Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0198

Pregled evropskih volitev 2024

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. septembra 2025 o pregledu evropskih volitev 2024 (2025/2012(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU), zlasti členov 10, 14 in 17(7),

– ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti členov 20 in 22,

– ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členov 21, 39 in 52(1),

– ob upoštevanju izjave o členu 17(6) in (7) Pogodbe o Evropski uniji, priložene Sklepni listini Medvladne konference, ki je sprejela Lizbonsko pogodbo,

– ob upoštevanju Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah, zlasti člena 25,

– ob upoštevanju Konvencije Organizacije združenih narodov o pravicah invalidov, zlasti člena 29,

– ob upoštevanju Direktive Sveta 93/109/ES z dne 6. decembra 1993 o podrobni ureditvi uresničevanja aktivne in pasivne volilne pravice na volitvah v Evropski parlament za državljane Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani[1],

– ob upoštevanju Sklepa Sveta (EU, Euratom) 2018/994 z dne 13. julija 2018 o spremembi Akta o volitvah članov Evropskega parlamenta s splošnimi neposrednimi volitvami, ki je priložen Sklepu Sveta 76/787/ESPJ, EGS, Euratom z dne 20. septembra 1976[2],

---

1 UL L 329, 30.12.1993, str. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1993/109/oj.

2 UL L 178, 16.7.2018, str. 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2018/994/oj

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. oktobra 2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij[1],

– ob upoštevanju sprememb predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij, ki jih je sprejel 15. septembra 2022[2],

– ob upoštevanju predloga Komisije z dne 25. novembra 2021 o predlogu direktive Sveta o podrobni ureditvi uresničevanja aktivne in pasivne volilne pravice na volitvah v Evropski parlament za državljane Unije, ki prebivajo v državi članici, niso pa njeni državljani (COM(2021)0732),

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/900 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. marca 2024 o preglednosti in ciljanju v političnem oglaševanju[3],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2022/2065 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. oktobra 2022 o enotnem trgu digitalnih storitev in spremembi Direktive 2000/31/ES (Akt o digitalnih storitvah)[4],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1689 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o določitvi harmoniziranih pravil o umetni inteligenci in spremembi uredb (ES) št. 300/2008, (EU) št. 167/2013, (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1139 in (EU) 2019/2144 ter direktiv 2014/90/EU, (EU) 2016/797 in (EU) 2020/1828 (Akt o umetni inteligenci)[5],

– ob upoštevanju sporazuma o sodelovanju med Evropskim parlamentom in Evropskim odborom regij z dne 13. maja 2024,

– ob upoštevanju Memoranduma o soglasju med Evropskim parlamentom in Evropskim odborom regij z dne 28. februarja 2024 o sodelovanju pred evropskimi volitvami leta 2024,

– ob upoštevanju svojega stališča z dne 3. maja 2022 o predlogu uredbe Sveta o volitvah poslancev Evropskega parlamenta s splošnimi neposrednimi volitvami, razveljavitvi Sklepa Sveta (76/787/ESPJ, EGS, Euratom) in Akta o volitvah poslancev

---

1 UL L 317, 4.11.2014, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/1141/oj.
2 UL C 125, 5.4.2023, str. 485.
3 UL L, 2024/900, 20.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/900/oj.
4 UL L 277, 27.10.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj.
5 UL L, 2024/1689, 12.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj.

Evropskega parlamenta s splošnimi neposrednimi volitvami, priloženega navedenemu sklepu[1],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 26. novembra 2020 o analizi evropskih volitev[2],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 12. decembra 2023 o evropskih volitvah leta 2024[3],

– ob upoštevanju svojega sklepa z dne 27. novembra 2024 o izvolitvi Komisije[4],

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 3. decembra 2020 z naslovom Akcijski načrta za evropsko demokracijo (COM(2020)0790) in njenega poznejšega svežnja za obrambo demokracije iz decembra 2023,

– ob upoštevanju svojega sklepa z dne 18. decembra 2024 o ustanovitvi posebnega odbora za evropski ščit za demokracijo ter opredelitvi njegovih pristojnosti, števila članov in mandata[5],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 22. novembra 2023 o predlogih Evropskega parlamenta za spremembo Pogodb[6],

– ob upoštevanju poročila o končnem izidu Konference o prihodnosti Evrope iz maja 2022,

– ob upoštevanju širitvenega svežnja Komisije z dne 30. oktobra 2024,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za ustavne zadeve (A10-0156/2025),

A. ker je bila udeležba na evropskih volitvah leta 2024 najvišja v zadnjih 25 letih, in sicer se jih je udeležilo 50,74 % volivcev (rahlo povečanje v primerjavi z letom 2019, ko se jih je udeležilo 50,66 % volivcev), kar je spodbuden in pomemben znak, da se evropski državljani zanimajo za zadeve EU; ker se je udeležba med državami članicami zelo razlikovala, saj je znašala od 89,01 % do 21,35 %, kar kaže, da je treba vložiti več političnega napora v volilno udeležbo po vsej EU;

---

1 UL C 465, 6.12.2022, str. 171.
2 UL C 425, 20.10.2021, str. 98.
3 UL C, C/2024/4160, 2.8.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4160/oj.
4 UL C, C/2025/1811, 4.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1811/oj.
5 UL C, C/2025/1981, 11.4.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1981/oj.
6 UL C, C/2024/4216, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4216/oj.

B. ker so evropske volitve leta 2024 potekale sočasno s parlamentarnimi volitvami v dveh državah članicah, lokalnimi in regionalnimi volitvami v osmih državah članicah in referendumom v eni državi članici;

C. ker je bila v primerjavi s prejšnjimi evropskimi volitvami volilna udeležba v večini držav članic višja;

D. ker so se volilne pravice v nekaj državah članicah razširile, saj se je starost za udeležbo na volitvah znižala na 16 let, s čimer se je volilnim upravičencem pridružilo skupaj dva milijona oseb, mlajših od 18 let; ker so nekatere države članice znižale starostno mejo za kandidate na 18 let, v drugih pa je ta ostala 25 let; ker je prvič glasovalo do skupno 25 milijonov mladih;

E. ker se je glede na povolilno raziskavo Eurobarometra udeležba mladih (mlajših od 25 let) na evropskih volitvah v primerjavi z volitvami leta 2019 zmanjšala za 6 %, in sicer z 42 % leta 2019 na 36 % leta 2024; ker bi morala udeležba mladih ostati v središču političnih prizadevanj v prihodnjih letih;

F. ker ni na voljo dovolj enotnih in podrobnih podatkov o udeležbi ranljivih skupin ali uporabi alternativnih načinov glasovanja; ker bi bilo treba dodatno uskladiti nacionalne okvire za zbiranje podatkov v zvezi z evropskimi volitvami, da bi na ravni EU podprli politične rešitve, ki temeljijo na dokazih;

G. ker je bilo na glasovnicah približno 18 400 kandidatov in 490 list kandidatov, za katere so pri sodelovanju v kampanjah po državah članicah veljali različni, zlasti nacionalni predpisi o poteku volitev; ker so registracije kandidatov in kampanje trajale od več mesecev do nekaj tednov; ker v devetih državah članicah posamezniki niso mogli neodvisno kandidirati;

H. ker so med državami članicami še vedno velike razlike v regulativnih pristopih in omejitvah glede glasovalne pravice in pravice do kandidiranja; ker je treba še dokončati pomembne reforme za uskladitev volilnih pravil in postopkov po vsej Uniji;

I. ker najnovejša raziskava Eurobarometra kaže, da so ljudi k udeležbi na evropskih volitvah leta 2024 spodbudila skupna evropska vprašanja, kot so življenjski stroški, gospodarstvo, migracije, pravna država in podnebne spremembe; ker se v nacionalnih razpravah ta vprašanja pogosto obravnavajo izključno z vidika nacionalne politike; ker so politične stranke in kandidati odgovorni za ustrezno obveščanje državljanov o odzivu politike in upravljanju na ravni EU, tudi o tem, s katerimi evropskimi političnimi strankami in političnimi skupinami so povezani v Parlamentu;

J. ker brez centraliziranega evropskega volilnega registra izmenjava podatkov med državami članicami o morebitnih večkratnih

glasovanjih ostaja izziv, tudi zato, ker podatki o dvojnem državljanstvu niso na voljo;

K. ker se s posebnimi ukrepi spodbuja volilna udeležba ter zastopanost premalo zastopanih in ranljivih skupin; ker je enajst držav članic uzakonilo kvoto za ženske;

L. ker je imelo približno 11 milijonov državljanov EU, ki živijo v drugi državi članici, pravico voliti v državi prebivališča; ker jim upravne ovire še vedno otežujejo, da se udeležijo volitev v državi prebivališča; ker je Svet prezrl stališče Parlamenta z dne 14. februarja 2023, v katerem je Parlament poskušal odpraviti te ovire;

M. ker je dostop volivcev do številnih različnih idej, stališč in informacij pogoj za zdravo demokracijo; ker svoboda govora zagotavlja, da lahko kandidati, stranke, mediji in državljani izražajo mnenja, razpravljajo o politikah in svobodno izmenjujejo dejstva, kar volivcem pomaga pri sprejemanju informiranih odločitev;

N. ker dezinformacije negativno vplivajo na zdravo politično razpravo; ker širjenje dezinformacij, med drugim tudi v družbenih medijih, vse bolj sistematično ogroža evropske volilne in demokratične procese; ker je Komisija začela postopke za ugotavljanje kršitev in preiskave proti nekaterim velikim spletnim platformam, tudi zaradi zavajajočega političnega oglaševanja ter pomanjkljivega spremljanja in moderiranja vsebin; ker je to posledica dejstva, da še niso imenovani nacionalni koordinatorji digitalnih storitev oziroma še niso pooblaščeni ustrezni organi za opravljanje nalog, ki jih zahteva akt o digitalnih storitvah; ker zlasti platforma družbenih medijev X (prej Twitter) in njen lastnik Elon Musk s politiko in komuniciranjem podjetja še naprej odkrito nasprotujeta regulativnim organom EU;

O. ker večina določb nove Uredbe (EU) 2024/900 o preglednosti in ciljanju v političnem oglaševanju še ni veljala, ko so potekale evropske volitve; ker naj bi ta uredba dopolnjevala akt o digitalnih storitvah in okrepila odpornost EU proti vmešavanju v volitve;

P. ker je boljša zastopanost invalidov v Parlamentu ključna za spodbujanje resnično vključujočega in raznolikega zakonodajnega organa;

Q. ker mladi Evropejci predstavljajo 25 % celotnega prebivalstva EU, vendar je le 10 % izvoljenih poslancev Parlamenta mlajših od 30 let;

R. ker rezultati volitev iz leta 2024 kažejo, da se je zastopanost žensk v Parlamentu na splošno zmanjšala, saj je njihov delež s 40 % sedežev leta 2019 zdaj padel na 38,6 %;

S. ker nedavni geopolitični pretresi, vključno s pandemijo covida-19, neizzvano in neupravičeno obsežno vojaško agresijo Rusije proti

Ukrajini ter zaskrbljujočimi spremembami v čezatlantskih odnosih, spodbujajo dezinformacijski diskurz;

T. ker bodo prihodnje širitve zahtevale temeljito reformo institucionalne ureditve Unije in po možnosti tudi njenega volilnega okvira; ker bo lahko Unija z več kot 30 državami članicami pomemben in neodvisen svetovni akter ter bo ustrezno delovala le, če bo njeno odločanje manj birokratsko in učinkovitejše ter bo temeljilo na resnično evropskem, nadnacionalnem in skupnem demokratičnem prostoru;

Evropska demokracija po evropskih volitvah 2024

1. opozarja, da sta primernost in sposobnost EU, da se v imenu svojih državljanov spoprime z izzivi 21. stoletja, v veliki meri odvisni od njene zmožnosti, da ohranja in spodbuja zdrave demokratične razprave, hkrati pa zagotavlja odpornost in integriteto svojih volitev in demokratičnih procesov; poudarja, da teh ne smemo jemati za samoumevne ter jih moramo okrepiti in zaščititi s skladnim političnim okvirom; je prepričan, da delo na tem področju še zdaleč ni končano ter da je potrebnih več političnih prizadevanj za večjo udeležbo na volitvah in za to, da bo Unija manj birokratska, pri odločanju pa bolj demokratična in učinkovita;

2. pozdravlja, da je bila volilna udeležba na 10. evropskih volitvah razmeroma visoka, pri čemer je skupna udeležba znašala 50,74 %, kar je nekoliko več kot na volitvah leta 2019; je prepričan, da ta odstotek odraža večjo zavzetost javnosti za evropski projekt ter čedalje večji pomen Parlamenta in njegov vpliv na vsakdanje življenje državljanov; je kljub temu zaskrbljen, ker se stopnje udeležbe med državami članicami zelo razlikujejo, in ostaja odločen, da bo okrepil politična prizadevanja za odpravo vrzeli in povečanje udeležbe med vsemi skupinami v EU;

3. pozdravlja, da so si evropske institucije in Evropska zveza za radiodifuzijo prizadevale za večjo prepoznavnost kandidatov na evropskih volitvah po vsej celini, tudi z vrsto odmevnih vseevropskih razprav, v katerih so sodelovali vodilni kandidati iz različnih političnih družin, pa tudi z razpravami za povečanje volilne udeležbe, namenjenimi boljši ozaveščenosti mladih Evropejcev; pozdravlja pozitiven učinek svoje institucionalne komunikacijske strategije pod sloganom „uporabi svoj glas, sicer bodo o tvoji prihodnosti odločili drugi“, katere namen je bil povečati ozaveščenost o volitvah in poudariti njihovo pomembnost; meni, da se je sodelovanje med institucijami in z volilnimi organi držav članic za povečanje volilne udeležbe izboljšalo, in se zavezuje, da bo še izboljšal usklajevanje na tem področju; poziva k dodatnim in obsežnim naložbam, da bi razširili doseg teh kampanj in oddaj pred volitvami leta 2029; poudarja, da imajo pisarne Evropskega parlamenta za stike pomembno in pozitivno vlogo na evropskih volitvah;

4. poudarja, da bo za oblikovanje evropskega „demosa“ in skupnega demokratičnega prostora najprej potreben kulturni premik, ki bo temeljil na dolgoročni strategiji in zadostnih virih za krepitev evropske ozaveščenosti in državljanstva v tesnem sodelovanju s civilno družbo in družbenimi deležniki; obžaluje, da se do kampanj za evropske volitve v državah članicah vse prepogosto pristopa izključno z vidika nacionalne politike, tudi kadar obravnavajo skupna evropska vprašanja; poziva nacionalne politične stranke in kandidate na evropskih volitvah ter nacionalne medijske hiše, naj državljane ustrezno in verodostojno obveščajo o upravljanju na ravni EU, tudi o evropskih političnih strankah in političnih skupinah v Parlamentu, s katerimi so povezane nacionalne stranke; spodbuja nacionalne stranke, naj na tem področju bolj sodelujejo s svojimi evropskimi partnerji in povečajo svojo evropsko prepoznavnost; se zavezuje, da bo v ta namen ustvaril spodbudno regulativno okolje;

5. poudarja, da je treba storiti več za večjo udeležbo premalo zastopanih skupin na evropskih volitvah; je zaskrbljen zaradi slabše volilne udeležbe med mladimi in se zavezuje, da bo okrepil politična prizadevanja za večji doseg volilnih kampanj v tej ključni demografski skupini; ugotavlja, da je ključno, da so mladi vključeni v prihodnost EU; spodbuja države članice, naj sprejmejo posebne okvire politike, v katerih bodo obravnavale možnosti glasovanja in kandidiranja, tudi prek posebnih informacijskih kampanj, in alternativne načine glasovanja, kot sta glasovanje po pošti in prek pooblaščenca; priznava, da je treba še naprej napredovati v smeri bolj vključujočega volilnega procesa, da bodo imeli vsi državljani enake možnosti za sodelovanje v demokratičnem procesu; ugotavlja, da le peščica poslancev Evropskega parlamenta pripada narodnostnim in etničnim manjšinam, ki so v državah članicah uradno priznane kot manjšine v skladu z njihovimi ustavnimi oziroma pravnimi okviri in zadevnimi instrumenti Sveta Evrope; poudarja, da je boj proti rasizmu, diskriminaciji in izključevanju dolžnost, ki izhaja iz temeljnih vrednot EU in Listine EU o temeljnih pravicah; poziva države članice in nacionalne politične stranke, naj ob celovitem spoštovanju nacionalnih ustavnih redov sprejmejo proaktivne in sorazmerne ukrepe, s katerimi bodo spodbujale učinkovito vključenost in zastopanost teh manjšin, vključno z romskimi skupnostmi, na evropskih volitvah;

6. poudarja, da volitve v Evropski parlament na Madžarskem morda niso bile poštene; v zvezi s tem poudarja, da je misija za opazovanje volitev v okviru Urada OVSE za demokratične institucije in človekove pravice (ODIHR) v svojem končnem poročilu[1] o parlamentarnih volitvah in referendumu na Madžarskem 3. aprila 2022 ugotovila „odsotnost enakih pogojev“; poudarja, da je madžarska vlada odgovorna za ponovno vzpostavitev skladnosti s pravom EU in

---

1 Končno poročilo misije ODIHR za opazovanje volitev – Madžarska, 2022.

vrednotami iz člena 2 PEU, in globoko obžaluje, da EU ni odločno ukrepala, kar je prispevalo k razpadu demokracije, pravne države in temeljnih pravic na Madžarskem, država pa se je glede na ustrezne kazalnike spremenila v hibridni režim volilne avtokracije; je zaskrbljen, ker je madžarski osrednji preiskovalni tožilec podal več zahtev za odvzem imunitete poslancem Evropskega parlamenta;

7. ponavlja svoje dolgoletno stališče, da je treba nadalje reformirati in prilagoditi volilni okvir EU, da bodo evropske volitve bolj demokratične, odporne, vključujoče in resnično evropske; opozarja na več neizvedenih političnih pobud na tem področju ter ponovno poziva Svet Evropske unije in Evropski svet, naj konstruktivno sodelujeta s Parlamentom pri iskanju političnih rešitev, ki bodo v interesu evropskih državljanov;

Institucionalna in volilna reforma

8. je prepričan, da je treba regulativni okvir za evropske volitve revidirati in posodobiti, da bi povečali volilni odtis državljanov in zmanjšali regulativno razdrobljenost med 27 državami članicami, tudi z enim skupnim volilnim dnem ter enotno najnižjo starostjo za glasovanje; želi spomniti, da naj bi Sklep Sveta (EU, Euratom) 2018/994 v zvezi s tem prinesel znatne izboljšave, kar velja tudi za več prispevkov iz predloga novega volilnega zakona z dne 3. maja 2022, ki je v obravnavi; ponovno poziva Svet, naj konstruktivno sodeluje s Parlamentom, da bi omogočil čimprejšnjo odobritev; želi spomniti, da je 26 od 27 držav članic že ratificiralo revizijo iz leta 2018, in se zavezuje, da bo kritično preučil razloge za zamude pri izvajanju v več državah članicah;

9. obžaluje, da Svet pred volitvami leta 2024 ni pravočasno sprejel novih predlaganih pravil o pravici „mobilnih državljanov“, da volijo in kandidirajo na volitvah v Parlament; poudarja, da mobilni državljani zaradi neupravičenih ovir za demokratično udeležbo, vključno s premajhno ozaveščenostjo o veljavnih pogojih in pravilih, na volitvah v Parlament še vedno ne morejo v celoti uveljavljati volilnih pravic, ki jim jih podeljujeta Pogodbi; priznava, da bi osnutek direktive Sveta, ki je v pripravi, obravnaval nekatere od teh ovir; vendar obžaluje, da je Svet sicer formalno ravnal v skladu členom 22(2) PDEU, a ni smiselno obravnaval vsebine mnenja Parlamenta; zlasti ponavlja svoje predloge, da se volivcem omogoči vpis v volilni imenik takoj, ko prijavijo svoje prebivališče, da se povečajo zahteve glede jezika in informacij za lokalne organe, da se premalo zastopanim skupinam volivcev olajša uveljavljanje volilne pravice ter da se okrepijo kampanje ozaveščanja, ki jih izvajajo države članice ob dejavnem sodelovanju civilne družbe; poziva države članice, naj svojim državljanom, ki živijo v tujini, omogočijo udeležbo na evropskih volitvah, tudi z boljšimi konzularnimi storitvami in glasovanjem po pošti; poudarja, da morajo vse države članice poskrbeti, da bodo lahko starejši in invalidi neovirano dostopali do volišč;

10. močno podpira prizadevanja političnih strank, da bi dodatno razvile izvajanje postopka vodilnih kandidatov (*Spitzenkandidaten*), ki ustvarja povezavo med volitvami, sestavo Parlamenta in imenovanjem predsednika Komisije, s čimer bi imenovanje izvršilne oblasti EU postalo preglednejše za državljane; poudarja, da je ta postopek omogočil državljanom, da dejansko vplivajo na izbiro predsednika Komisije, kar je pomemben korak naprej in daje državljanom neposredno vlogo; izreka pohvalo evropskim političnim strankam, ker so dovolj zgodaj pred volitvami imenovale svoje kandidate; ugotavlja, da je bil ta postopek tokrat razmeroma uspešen, saj je bila predsednica Komisije, ki je sicer ni bilo mogoče voliti neposredno na glasovnici, vodilna kandidatka politične skupine, ki je prejela največ glasov; poudarja, da bi izvolitev predsednika Komisije prek evropskih volitev povečala njegovo odgovornost in demokratično legitimnost; vendar je še vedno prepričan, da manjka več ključnih dejavnikov za uspeh, kot sta nadaljnji razvoj in utrjevanje evropskega demokratičnega prostora, zaradi česar ni mogoče v celoti izkoristiti potenciala tega neformalnega in nereguliranega političnega procesa;

11. poudarja, da imajo evropske politične stranke pomembno vlogo pri razpravi o vprašanjih evropske javne politike in pri oblikovanju evropske politične zavesti; meni, da lahko te stranke pred volitvami ponudijo prepotrebno protiutež širjenju dezinformacij in napačnih informacij; pozdravlja dogovor o prenovitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij, ki odpravlja obstoječe vrzeli, zagotavlja pravno jasnost ter prispeva k osvoboditvi evropskih političnih strank in njihovemu opolnomočenju, da bodo prevzele vlogo, ki jim jo podeljujeta Pogodbi, tudi s povečanjem njihove prepoznavnosti v državah članicah med volilno kampanjo in pri promociji vodilnih kandidatov;

12. poziva države članice, naj prepovejo donacije iz tujine, vključno s prispevki oziroma prejemki v naravi in v denarju, ter naj omejijo donacije političnim strankam in kandidatom; meni, da morajo politični akterji, ki jim je tuji akter ponudil finančni prispevek ali prispevek v naravi in/ali so tak prispevek sprejeli, o tem obvezno poročati pristojnim organom, o tem pa je nato treba poročati na ravni EU, da se omogoči nadzor po vsej EU;

13. poudarja, da je treba okrepiti vlogo in vidnost evropskih političnih fundacij v evropskem demokratičnem prostoru; opozarja, da imajo te fundacije ključno vlogo pri razvoju čezmejne politične razprave, političnih raziskav in državljanske vzgoje, s čimer prispevajo k oblikovanju resnično evropskega javnega mnenja; poziva, naj se jim zagotovijo ustrezna orodja in viri, da bodo lahko evropskim političnim strankam pomagale pri prizadevanjih za vključevanje državljanov, spodbujanje evropskih vrednot in smiselno sodelovanje v prihodnjih volilnih kampanjah; opozarja, da bi se morala Komisija v

prihajajočem poročilu o uporabi Uredbe (EU, Euratom) št. 1141/2014 o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij (ki čaka na prenovitev) posebej osredotočiti na pravila o financiranju evropskih političnih fundacij in po potrebi predlagati spremembe uredbe;

14. poudarja, da je potrebno nadaljnje institucionalno delo, da bi okrepili vpliv evropskih volivcev na upravljanje EU; v zvezi s tem opozarja na nedokončani postopek za spremembo Pogodb, ki se je začel po Konferenci o prihodnosti Evrope; opozarja na svoj predlog, naj Svet in Parlament zamenjata vlogi pri imenovanju in potrditvi predsednika Komisije, kar bi bolje odražalo rezultate evropskih volitev; opozarja tudi na svoj predlog, da se Parlamentu podeli pravica do zakonodajne pobude, saj bi njeno izvajanje ustvarilo neposredno povezavo med glasovi državljanov za parlamentarne predstavnike in rezultati politike na ravni EU; prav tako opozarja na svoj predlog, da se posodobi preiskovalna pravica Parlamenta, s čimer bi okrepili demokratični nadzor nad izvršilno oblastjo EU; poziva Evropski svet, naj ravna v skladu s Pogodbama in brez nepotrebnega odlašanja glasuje o sklicu konvencije za razpravo o teh predlogih;

Institucionalna odpornost

15. poudarja, da je pomembno okrepiti povezavo med lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in evropskimi vprašanji; v zvezi s tem pozdravlja, da se lokalni in regionalni voditelji dejavno in pozitivno vključujejo v evropske teme in razprave, zlasti v predvolilnem obdobju, tudi prek dela Odbora regij ter njegovih mrež in kampanj;

16. opozarja, da je boj proti protidemokratični retoriki najučinkovitejši na ravni, ki je najbližja državljanom, tudi z dejavnim sodelovanjem lokalnih in regionalnih voditeljev; v zvezi s tem poudarja, da ima kohezijska politika EU zlasti v regijah, v katerih gospodarstvo stagnira in se zaradi dolgoročnih razlik krepi podpora evroskeptičnim strankam, pozitivno vlogo, prednost pa mora dajati bistvenim regionalnim potrebam, da nihče ne bo zapostavljen;

17. je zelo zaskrbljen zaradi čedalje več notranjih in zunanjih groženj, ki spodkopavajo strukturo evropske demokracije; obsoja, da so nekateri kandidati, tudi iz vladajočih strank v državah članicah, v svojih kampanjah odkrito uporabljali lažne diskurze o EU, sponzorirane iz tujine, hkrati pa so podžigali nastrojenost proti EU;

18. ponavlja, da je že dlje časa zelo zaskrbljen zaradi vztrajnega trenda zlonamernega vmešavanja v evropske demokratične procese, vključno z dezinformacijami; je zelo zaskrbljen, ker vlade nekaterih držav članic dejavno prispevajo k širjenju dezinformacij; obsoja zlasti spletne dezinformacijske kampanje, ki jih sponzorirajo državni in nedržavni akterji iz Rusije in drugih držav, ki niso članice EU, da bi polarizirali evropske volivce in pri njih vzbudili nezaupanje;

ugotavlja, da se tuje vmešavanje pojavi pred volitvami in doseže vrhunec v predvolilnem obdobju; obsoja več poslancev Evropskega parlamenta, ki so prostovoljno sodelovali z medijsko platformo Voice of Europe, zoper katero je v teku kazenska preiskava, da bi promovirali diskurze o vojaški agresiji v Ukrajini pod pokroviteljstvom Kremlja;

19. ponovno poziva Komisijo in države članice, naj si z večplastno, usklajeno in medsektorsko strategijo, podprto z ustreznimi finančnimi sredstvi, bolj prizadevajo za boj proti tujemu vmešavanju in dezinformacijam, da bi EU in njenim državam članicam zagotovili ustrezne politike za predvidevanje in odpornost ter odvračilna orodja; v zvezi s tem poziva Komisijo, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj še izboljšajo strateški odziv Unije na dezinformacije ter tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje, ter opozarja na številna politična prizadevanja EU v zadnjih letih, vključno z aktom o digitalnih storitvah, izboljšanim kodeksom ravnanja glede dezinformacij in pobudami v okviru akcijskega načrta za demokracijo; z zaskrbljenostjo priznava, da spletne platforme nesorazmerno vplivajo na javni diskurz; je seznanjen z zaskrbljujočimi poročili o politično motiviranih odločitvah nekaterih platform, ki bi lahko ogrozile svobodo izražanja in demokratični pluralizem;

20. poudarja, kako pomembno je uravnoteženo in svobodno medijsko okolje v državah članicah, ki je ključni steber evropske demokracije, zlasti v volilnih ciklih; priznava, da je EU sicer vodilna v svetu na področju svobode medijev, da je bil leta 2024 sprejet evropski akt o svobodi medijev in da je začela veljati direktiva proti strateškim tožbam za onemogočanje udeležbe javnosti[1], vendar je treba zaradi vse večjega notranjega in zunanjega pritiska na medijsko okolje EU dodatno okrepiti svobodo medijev v EU, tudi pred evropskimi volitvami; opozarja, da se je v letu 2024 v nekaterih državah članicah povečalo število napadov na novinarje;

21. najostreje obsoja vse oblike političnega nasilja; izraža globoko zaskrbljenost zaradi vrste incidentov, ki so se zgodili pred volitvami leta 2024; spodbuja Komisijo in države članice, naj dajo prednost preprečevanju političnega nasilja, tako da izboljšajo zakone, okvire in politike za zaščito politikov, političnih kandidatov, aktivistov, novinarjev in državljanov pred nasiljem in nadlegovanjem v volilnem obdobju; poudarja, da je potreben celovit pristop, ki bo vključeval preprečevanje, zaščito in izobraževanje, da bi zmanjšali pogostost

---

[1] Direktiva (EU) 2024/1069 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o zaščiti oseb, ki se udejstvujejo pri udeležbi javnosti, pred očitno neutemeljenimi tožbenimi zahtevki ali zlorabljenimi sodnimi postopki („strateške tožbe za onemogočanje udeležbe javnosti“) (UL L, 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

političnega nasilja, zlasti s povečanjem ozaveščenosti o nevarnostih političnega nasilja ter spodbujanjem kulture strpnosti in spoštovanja različnih političnih mnenj; poudarja, da se volilne goljufije ne začnejo na dan volitev, temveč z razgradnjo pravne države, demokratičnih načel, svobode tiska in izražanja ter s širjenjem tujih dezinformacij in propagande; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da lahko sistemski izzivi vplivajo na to, v kolikšni meri v vseh državah članicah dosledno potekajo svobodne in poštene volitve;

22. je globoko zaskrbljen zaradi porasta in volilne uspešnosti protisistemskih in odkrito protievropskih strank med volitvami leta 2024; poudarja, da ta premik vodi v radikalizacijo političnega diskurza in nadaljnjo polarizacijo Parlamenta, poleg tega pa ponuja večjo platformo za širjenje tujih dezinformacij in propagande; obsoja vse oblike politične retorike, ki spodbujajo sovražni govor, diskriminacijo, ksenofobijo ali nasilje, in poziva vse politične akterje, naj sodelujejo v konstruktivnem dialogu, ki bo temeljil na dejstvih ter spoštoval demokratične vrednote, človekove pravice in pravno državo; se zavezuje, da bo nadalje reformiral in izboljšal delovanje Unije, da bi bolje izpolnili pričakovanja državljanov; poziva vse ustrezne akterje, naj prek svojih politik bolj proaktivno obveščajo o pozitivnem prispevku EU k vsakdanjemu življenju in varnosti vseh evropskih državljanov;

23. se zavezuje, da bo te okvire ocenil prek svojega Posebnega odbora za evropski ščit za demokracijo, ki je na podlagi svojega mandata, podeljenega na plenarnem zasedanju, zadolžen za obravnavo vmešavanja v demokratične procese in politike ter za izvajanje ukrepov za ohranitev poštenosti in integritete volitev, pa tudi za politike, ki prispevajo k demokratičnim procesom EU; poudarja, da je ta odbor zato ključno orodje za preprečevanje zlonamernega vmešavanja, saj lahko prepozna morebitne pomanjkljivosti, vrzeli in prekrivanja, ki bi jih bilo mogoče izkoristiti; hkrati poziva Komisijo, naj v celoti in brez nepotrebnega odlašanja izvršuje te regulativne okvire, zlasti v primeru platform, ki še naprej odkrito nasprotujejo regulativnim organom EU;

24. priznava, da sta kibernetska varnost in kibernetska infrastruktura pomembni za zaščito integritete evropskih volitev; svari pred potencialno nevarnimi operacijami vplivanja, ki jih omogoča umetna inteligenca;

25. poudarja, da rezultati nacionalnih volitev posredno vplivajo tudi na sestavo evropskih institucij, na primer z imenovanjem kandidatov za komisarje ali s sodelovanjem političnih večin, ki so na oblasti v državah članicah, na zasedanjih Sveta; v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je, da so splošne volitve v vseh državah članicah demokratične;

26. zaključi, da bo lahko evropska demokracija uspevala le, če bomo

krepili in branili evropske demokratične in volilne procese; v zvezi s tem poudarja, kako pomembno je spodbujati svobodne in poštene volitve, hkrati pa zaščititi njihovo integriteto pred notranjimi in zunanjimi grožnjami, ki pretijo demokraciji v EU; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da sta širjenje dezinformacij in vpliv nekaterih platform družbenih medijev še naprej nekontrolirana; poudarja, da je izjemno pomembno izvrševati celoten veljavni pravni okvir, da bi zaščitili integriteto celotnega volilnega procesa;

°

° °

27. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.